

Bağlanma stilleri ile ilişki merkezli ve partner odaklı obsesif kompulsif belirtiler arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracı rolü

Ebru Pelin Özel¹, Selin Karaköse²

Anahtar kelimeler

kaygılı bağlanma, kaçınmacı bağlanma, evlilik uyumu, ilişki merkezli obsesif kompulsif belirtiler, partner odaklı obsesif kompulsif belirtiler

Keywords

anxious attachment, avoidant attachment, marital satisfaction, relationship centered obsessive compulsive symptoms, partner focused obsessive compulsive symptoms

Öz

Yetişkinlikte yakın ilişkilerde güvensiz bağlanmanın ilişkinin niteliğini etkilediği ve çeşitli psikopatolojiler ile yakından ilişkili olduğu bilinmektedir. İlişki merkezli ve partner odaklı obsesyon ile kompulsiyonlar alanyazına son yıllarda kazandırılmış kavramlardır ve önemli obsesif kompulsif belirtiler içerikleri olarak ele alınmaktadır. Geçmiş çalışmalarda güvensiz bağlanma örüntüleri ile ilişki merkezli ve partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar bir arada ele alınsa da, alan yazında evlilik uyumunun bu ilişkideki aracı rolünü inceleyen bir çalışma henüz yer almamaktadır. Bu çalışmanın amacı, yetişkin bağlanma stilleri ile ilişki merkezli ve partner odaklı obsesif kompulsif arasında evlilik uyumunun aracı rolünü araştırmaktır. Araştırmanın örneklemini, İstanbul'da yaşayan 22-70 yaş ($Ort. = 40.75$, $SS = 10.57$) arasında 380 evli bireyden (200 kadın, 180 erkek) oluşmaktadır. Çalışma kapsamında Sosyodemografik Bilgi Formu, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-2 (YİYE-2), Çift Uyum Ölçeği (ÇUÖ), Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonlar Ölçeği (RİOKÖ) ile Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler Ölçeği (PİOKBÖ) katılımcılara sunulmuştur. Bulgular, evlilik uyumunun kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stili ile ilişki merkezli ve partner odaklı obsesif kompulsif belirti düzeyi arasında aracılık rolü olduğunu göstermektedir. Araştırma bulguları, ilişki merkezli ve partner odaklı obsesif kompulsif belirtiler söz konusu olduğunda klinisyenlerin evlilik uyumuna ek olarak güvensiz bağlanma stillerine yönelik de müdahalelerde bulunmasının önemine işaret etmektedir.

Abstract

The mediator role of marital satisfaction between the attachment styles and relationship-centered and partner-focused obsessive compulsive symptoms

Insecure attachment in close relationships in adulthood affects the quality of the relationship and is closely related to various psychopathologies. Relationship-centered and partner-oriented obsessions and compulsions are concepts that have been introduced to the literature in recent years and are considered an important part of obsessive-compulsive symptoms. Although previous studies investigated the associations between insecure attachment patterns and relationship obsessive-compulsive disorder in individuals in romantic relationships, the mediator role of marital satisfaction in this relationship has not been examined. The aim of this study was to investigate the mediational role of marital satisfaction between the relationship adult attachment styles and relationship-centered and partner-focused obsessive-compulsive symptoms. The sample of the study consisted of 380 married individuals (200 females, 180 males) between the ages of 22-70 ($M = 40.75$, $SD = 10.57$) living in Istanbul, Turkey. Participants completed the Sociodemographic Information Form, Experiences in Close Relationship Scale-Revised (ECR-R), Dyadic Adjustment Scale (DAS), Relationship Obsessive-Compulsive Inventory (ROCI) and, Partner-Related Obsessive-Compulsive Symptoms Inventory (PROCSI). Findings indicated that marital satisfaction demonstrated a mediational role between insecure attachment styles and relationship-centered and partner-focused obsessive-compulsive symptoms. These results implicate that clinicians might consider the role of the insecure attachment styles and marital satisfaction in the treatment of relationship obsessive-compulsive disorder.

Atf için: Özel, E. P. ve Karaköse, S. (2023). Bağlanma stilleri ile ilişki odaklı ve partner odaklı obsesif kompulsif belirtiler arası ilişkide evlilik uyumunun aracı rolü. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 7(1), 11-25.

 Selin Karaköse · skarakose@fsu.edu | ¹Bağımsız Araştırmacı, Ankara, Türkiye; ²Doktora Sonrası Araştırmacı. Üyesi, Florida State University, College of Health & Human Sciences, Sandels Building (SAN) 120 Convocation Way, Tallahassee, FL 32306.

Geliş: 18.05.2021, **Düzeltilme:** 10.09.2021/25.10.2021/02.11.2021, **Kabul:** 03.11.2021

Yazar Notu: Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında yürüttüğü yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Obsesif-Kompulsif Bozukluk (OKB), temel olarak istenmeyen, girici düşünceler (obsesyon) ve tekrarlayıcı birtakım ritüeller (kompulsiyon) ile karakterizedir. Akut veya kronik seyredabilen OKB, bu tanıya sahip bireylerin sosyal, mesleki ve günlük işlevselliklerini, kişilerarası ilişkilerini ve yaşam doyumlarını olumsuz yönde etkilemektedir (Rasmussen ve Tsuang, 1986). Tarihsel süreçte tanımlanmış ilk bozukluklardan biri olan OKB'nin yaşam boyu sıklığı %2.3 civarındadır. Duygudurum bozuklukları, fobiler ve madde bağımlılıklarından sonra en yaygın görülen ruhsal hastalık olduğu belirtilmektedir (Ruscio ve ark., 2010). OKB'nin diğer psikiyatrik bozukluklar ile eş tanımlı görülme düzeyinin %85 olduğu ve bunların daha çok duygudurum bozuklukları olduğu ifade edilmektedir (Canals ve ark., 2012). Obsesif kompulsif (OK) belirtiler, farklı düşünce ve davranış örüntüleri ile karakterize edilmiştir. Belirtiler temel olarak; bulaşma/kirlenme, kontrol etme, sıralama, saldırganlık, simetri/düzen, biktirme, cinsellik, dinsel ve somatik içeriklerle ilerlemektedir (McKay ve ark., 2004; Rasmussen ve Eisen, 1992). Yakın geçmişte OK belirtilerin, romantik ilişkiye ve partnerin niteliklerine yönelik yaşanabileceği keşfedilmiştir. Böylece alanyazına, 'ilişki merkezli ve partner odaklı obsesif kompulsif belirtiler' olarak adlandırılan iki yeni kavram kazandırılmıştır (Doron ve ark., 2012a, 2012b).

Romantik ilişki merkezli OK belirtilerinin yoğun düzeyde, egoya yabancı, girici ve istenmeyen düşünce, imaj ve dürtüler ile kontrol etme, karşılaştırma ve güvenlik arayışı gibi telafi edici davranışlardan oluştuğu ifade edilmiştir. Bu belirtiler, bireyin kaygısı, şüpheleri ve telafi edici davranışlarına ek olarak, partnerine yönelik hissettiği sevgi ve partneri tarafından ne kadar sevildiği ile karakterize edilmektedir. Belirtilerin hem bunları deneyimleyen bireyin, hem de partnerinin yaşamındaki işlevselliği önemli düzeyde etkilediği belirtilmiştir (Clark, 2004; Doron ve ark., 2012a). Benzer şekilde, partner odaklı OK belirtiler de, bireyin partnerinde algıladığı kusurlar ile aşırı meşgul olması, buna yönelik yoğun ve girici düşüncelerini ise kontrol, karşılaştırma, nötrleştirme ve güvenlik arama gibi kompulsiyonlarla telafi etmesi şeklinde açıklanmaktadır (Doron ve ark., 2012b). Bu tip belirtilere sahip bireyin obsesyonları, romantik ilişki yaşadığı partnerinin 'ahlak', 'zekâ düzeyi', 'sosyal becerileri', 'dış görünüşü', 'duygusal istikrarı' ve 'yeterliliği' ile ilgili olmaktadır (Doron ve ark., 2012b). Partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar da, romantik ilişki merkezli belirtilerde olduğu gibi egodistoniktir ve bireyin öznel deneyimleri ya da kişisel değerlerine aykırı gözükmektedir. Partner odaklı OK belirtiler birey tarafından rahatsız edici ve normal sınırların dışında görülmekte, suçluluk ve pişmanlık duygularına yol açmaktadır (Doron ve ark., 2012b, 2014).

İlişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilerin, hem bireysel iyi oluş hem de ilişki iyi oluşu üzerinde önemli etkilere sahip olduğu bilinmektedir (Doron ve ark., 2013). Bir başka ifadeyle, ilişkiye veya partnerin

kendisine odaklanan takıntılı ilgi ve şüphelerin önemli bir stres kaynağı olduğu, partner ile yaşanan çatışmaların yoğunluğunu artırdığı ve romantik ilişkinin deneyimine zarar verdiği bilinmektedir (Kasalova ve ark., 2020). Alanyazında, güncel olarak araştırılan romantik ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler ile ilgili oldukça sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır (Abak, 2019; Doron ve ark., 2012a, 2012b, 2014, 2016; Trak ve İnöz, 2017, 2019; Yıldırım, 2017, 2018) ve ülkemizde bu belirtilerin evlilik uyumu üzerindeki etkisini inceleyen tek bir araştırmaya rastlanmıştır (Baş, 2019).

Bağlanma kuramına göre, bireyin erken çocukluk-taki bakım ve yakınlık ihtiyacı doğrultusunda bakım veren ile kurduğu ilk bağ, yetişkinlik dönemindeki bağlanma figürleri ile kurduğu romantik ilişkilere de taşınmaktadır (Fraley ve Shaver, 2000). Cinsiyetin yetişkin bağlanma stillerinde önemli bir etkisi olduğu, kaygılı bağlanmanın kadın cinsiyeti ile, kaçınmacı bağlanmanın ise erkek cinsiyeti ile yakından ilişkili olduğu bilinmektedir (Del Giudice, 2011; Schmitt, 2003). Yakın ilişkilerdeki güvensiz bağlanmanın, kişinin yaşadığı çeşitli psikopatolojiler için de yakınlık faktörü olduğu belirtilmiştir (Mikulincer ve Shaver, 2012). OKB, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma ile yakından ilişkili olan psikopatolojilerden biridir (Yarbro ve ark., 2013). Benzer şekilde, OKB'nin güncel alt türleri olarak ifade edilen ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler de güvensiz bağlanma türleri ile ilişkili bulunmuştur (Doron ve ark., 2012a, 2012b; Trak ve İnöz, 2017, 2019; Yıldırım, 2017, 2018). Romantik ilişki ve partner odaklı OK belirtiler ile yetişkin bağlanmasındaki güvensiz stiller (kaygılı ve kaçınmacı) arasında yapılan sınırlı sayıdaki çalışmalar, romantik ilişki merkezli OK belirtilerin bağlanma kaygısı ile, partner odaklı belirtilerin ise hem kaygılı hem de kaçınmacı bağlanma stili ile ilişkili olduğunu desteklemektedir (Doron ve ark., 2012a; 2012b; Trak ve İnöz, 2017). Ülkemizde yapılan bir çalışmada ise hem romantik ilişki merkezli, hem de partner odaklı OK belirtilerin her iki bağlanma türüyle de ilişkili olduğu bulunmuştur (Yıldırım, 2017). Kaygılı bağlanma stiline sahip, bağlanma kaygısı yüksek olan bireylerin benlik saygısı ve kendilik değerlerinin düşük olduğu, ayrıca romantik ilişkilerinde bağımlı ve takıntılı davranışlar sergiledikleri bilinmektedir. Kaçınan bağlanma stiline sahip, bağlanmaktan kaçınan bireylerin ise; dış dünyayı olumsuz görme eğiliminde oldukları ve bu nedenle diğer insanları daha az güvenilir ve bağlanılabilir olarak algıladıkları bilinmektedir (Collins ve Read, 1990).

Alanyazında yetişkin bireylerin yakın ilişkilere yönelik sahip olduğu bağlanma örüntüsünün, psikopatoloji ile ilişkinin ötesinde, romantik ilişki türleri arasında önem arz eden ve evliliğin işleyişi, niteliği ile de ilgili olduğu belirtilmektedir (Banse, 2004; Fraley ve Shaver, 2000). Bu nedenle yetişkin güvensiz bağlanma stillerinin, evlilikteki işlevselliği kapsamlı bir şekilde niteleyen evlilik uyumu kavramı ile sıklıkla bir

arada çalışıldığı görülmektedir (Feeney, 1999; Gallo ve Smith, 2001). Evlilik uyumu, bireyin kişisel mutluluğu kadar toplumsal yaşamın önemli bir parçasını oluşturan, evlilik ilişkisinin niteliği ve sürekliliği ile güçlü ilişki gösteren önemli bir kavram olarak görülmektedir (Sternberg ve Hoijat, 1997). Bağlanmanın kaygı boyutundan yüksek, kaçınma boyutundan düşük puan alan evli bireylerin daha yüksek evlilik uyumu bildirdikleri, kaygı ve kaçınma boyutları birlikte değerlendirildiğinde ise, bağlanmaktan kaçınmanın ilişki kalitesi üzerinde negatif yönde ve güçlü ilişki gösteren bir değişken olduğu bilinmektedir (Molero ve ark., 2011; Noftle ve Shaver, 2006; Özmen ve Atik, 2010). Bir başka ifadeyle, kaçınmacı bağlanma türünün evlilik çatışmalarını arttırdığı; evlilikten alınan doyum, eşler arası bağlılığı ve desteği düşürdüğü sonuçlarını ortaya koyan araştırmalar bulunmaktadır (Barry ve Lawrence, 2013; Li ve Chan, 2012). Özetle, yakın ilişkilerde yaşanan güvensiz bağlanma OKB dışında, evlilik uyumu ile de yakından ilişkilidir.

Depresyon (Scott ve Cordova, 2002), kaygı bozukluğu ve panik bozukluk (Taycan ve Kuruoğlu, 2014) ile OKB (Doron ve ark., 2009; Mikulincer ve Shaver, 2007) başta olmak üzere yapılan çalışmalar, yetişkin güvensiz bağlanma stillerinin evlilik ilişkisindeki uyumsuzluk ile yakından ilişkili olabileceğine ve güvensiz bağlanmanın uyum bozucu psikopatolojilere yol açabileceğine işaret etmektedir. Ancak, OKB ile ilgili alanyazında güncel olarak araştırılan ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler için oldukça az sayıda çalışmanın, ilişki kalitesi, ilişki doyumunu, evlilik doyumunu ve evlilik uyumu ile ilişkilerini incelediği görülmektedir (örn., Baş, 2019; Doron, 2012a, 2012b; Trak ve İnöz, 2017). Doron ve arkadaşları (2012a, 2012b), romantik ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilere dair yaptıkları ölçek geliştirme çalışmalarında, OK belirtilerin bireyin romantik ilişki kalitesini etkilediğini ve ilişkideki tatminsizlik ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Benzer şekilde, ülkemizde Trak ve İnöz (2017) tarafından yürütülen ölçeğin uyarlama çalışması kapsamında elde edilen bulgularda, her iki belirti türünün de ilişki doyumunu üzerinde olumsuz etkiye sahip olduğu ortaya konmuştur. Ülkemizde bu belirtiler ile evlilik uyumunu bir arada değerlendiren tek bir çalışma bulunmaktadır (Baş, 2019). Çalışmada, evli bireylerde görülen partner odaklı OK belirtiler ile kaygı, stres ve depresyon arasındaki ilişkide, evlilik doyumunun düzenleyici bir rolü olduğu bulunmuştur.

Sonuç olarak bugüne kadar birbiri ile ilişkili olan bağlanma stilleri, evlilik uyumu ve alanyazına yeni kazandırılan ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilerinin bir arada değerlendirilmediği ve ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilerinin diğer psikopatolojiler gibi bir sonuç değişkeni olarak alınarak ilgili değişkenler ile ilişkisinin henüz araştırılmadığı görülmüştür. Alanyazındaki bu boşluğu gidermek amacıyla bu çalışma ile ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilerinin, yakın ilişkilerdeki bağlanma stilleri ve ev-

lilik uyumu ile ilişkisinin ortaya konması hedeflenmiştir.

İlişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler ile daha önce yürütülen bir çalışmada, depresyon, kaygı ve stres ile ilişkisinde evlilik uyumunun aracılık rolü gösterdiği dikkat çekmektedir (Baş, 2019). Bağlanmanın çeşitli psikopatolojiler için yatkınlık faktörü olması (Mikulincer ve Shaver, 2012) ve evlilik uyumu ile ilişkisinde yordayıcı bir rol göstermesi (Barry ve Lawrence, 2013; Li ve Chan, 2012) göz önüne alınarak, evlilik uyumunun bağlanma ile ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtileri arasında aracılık rolü göstereceği düşünülmüştür. Dolayısıyla, bu çalışmada evlilik uyumunun, yakın ilişkilerdeki bağlanma stilleri ile ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtileri arasındaki ilişkide aracılık rolü olup olmadığı araştırılmıştır. Öncelikle, partner odaklı OK belirtileri ile kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma arasında evlilik uyumunun aracı rolü, daha sonra ise ilişki merkezli OK belirtileri ile kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma arasında evlilik uyumunun aracılık rolü incelenmiştir.

YÖNTEM

Örneklem

Bu çalışmanın örneklemini, 22-70 yaş grubunda (Ort. = 40.75, SS = 10.57) yer alan ve İstanbul'da yaşayıp gönüllü olarak çalışmaya katılmayı kabul eden 380 kişi (200 kadın, 180 erkek) oluşturmaktadır. Çalışmanın içerme kriterleri; 18 yaş üzeri olmak ve evli olmak olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunluğu üniversite ve üzeri eğitim derecesine sahiptir, halihazırda çalışmaktadır ve gelir düzeyini orta seviyede değerlendirmektedir. Katılımcıların sosyo-demografik bilgileri ve evlilikle ilgili değişkenlerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Demografik Bilgi Formu Araştırma katılımcılarına verilmiş olan sosyo-demografik bilgi formunda yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, çalışma durumu ve algıladıkları gelir düzeyi hakkında sorular yer almaktadır. Aynı zamanda katılımcıların eşlerinin yaş ve eğitim durumlarına dair bilgiler de kapsamaktadır. Son olarak, katılımcıların evlilikleri hakkında bilgi edinmek amacı ile eşleriyle tanışma biçimi, evlenme yaşı, ne kadar süredir evli oldukları, çocukları olup olmadığı ve kaç çocukları olduğuna dair sorular yer almaktadır.

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-2 (YİYE-2)

Toplam 36 maddeden oluşan ölçek, yetişkin bağlanmasındaki temel boyutlardan "kaygılı bağlanma" ve "kaçınmacı bağlanma" boyutlarını ölçmektedir. Her bir maddenin romantik ilişkideki duygu ve düşünceleri ne oranda yansıttığı Likert tipi 7'li ölçekle (1 = hiç katılmıyorum, 7 = tamamen katılıyorum) değerlendiril-

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-demografik Bilgileri ve Evlilikle İlgili Değişkenlerine İlişkin Bilgiler		
<i>N</i> = 380	<i>N</i>	%
Cinsiyet		
Kadın	200	52.6
Erkek	180	47.4
Yaş		
22-35	134	35.3
36-50	174	45.8
51-70	72	18.9
Eşin Yaşı		
20-35	138	36.3
36-50	163	42.9
51-70	79	20.8
Eğitim Düzeyi		
İlk-Ortaöğretim/Lise	171	45
Üniversite/Yüksek Lisans/Doktora	209	55
Eşin Eğitim Düzeyi		
İlk-Ortaöğretim/Lise	194	51.1
Üniversite/ Yüksek Lisans/Doktora	186	48.9
Çalışma Durumu		
Çalışıyor	303	79.7
Çalışmıyor	60	15.8
Emekli	17	4.5
Eşin Çalışma Durumu		
Çalışıyor	265	69.7
Çalışmıyor	90	23.7
Emekli	25	6.6
Algılanan Gelir Düzeyi		
Düşük/Düşük-Orta	64	16.8
Orta	215	56.6
Orta-Yüksek/Yüksek	101	26.6
Tanışma Şekli		
İnternet	13	3.4
İşyeri/Okul	113	29.7
Aile/Arkadaş aracılığı	254	66.8
Evlilik Süresi (Yıl)		
0-5	98	25.8
6-15	118	31.1
16-25	104	27.4
26-üzeri	60	15.8
Çocuk Sahip Olma Durumu		
Evet	295	77.6
Hayır	85	22.4
Çocuk Sayısı		
1	83	28.1
2	141	47.8
3 ve üzeri	71	24.1
	Ort.	SS
Yaş	40.8	10.6
Kadın	40	10.1
Erkek	41.6	11.1
Eş ile Yaş Farkı	3.8	3.2
Kadın	3.7	3.4
Erkek	3.8	3.1
Evlilik Süresi (Yıl)	14.7	10.9
Kadın	15.9	10.6
Erkek	13.4	11.3
Evlilik Yaşı	26	5.7
Kadın	24.2	5.4
Erkek	28.1	5.4

mekte ve iki alt boyut için de ayrı puanlama yapılmaktadır. Her iki boyut için de alınabilecek puan aralığı 18-126 olup, boyutların belirli bir kesme puanı bulunmamaktadır. Alınan puanlardaki artış, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stilineki artışı ifade etmektedir (Fraley ve ark., 2000). Ölçeğin Türkçe uyarlaması Selçuk ve arkadaşları (2005) tarafından gerçekleştirilmiştir. Orijinal formu ile benzer soru sayısı, değerlendirme stili ve alt ölçeklere sahip Türkçe uyarlama çalışmasında, iç tutarlık katsayıları kaygı boyutu için 0.86, kaçınma boyutu için ise 0.90 olarak raporlanmıştır. Bu çalışmada ise, iç tutarlık katsayısı kaygı boyutu için 0.83, kaçınma boyutu için ise 0.85 olarak bulunmuştur.

Çift Uyum Ölçeği (ÇUÖ) Spanier (1976) tarafından çift ilişkisindeki uyumu ve doyumunu ölçmek için geliştirilmiş olan ölçek, 32 sorudan oluşmaktadır. Ölçeğin “eşler arası fikir birliği”, “eşler arası tatmin” “duygusal ifade” ve “eşler arası birliktelik” olmak üzere 4 alt boyutu bulunmaktadır. İki maddesi Evet/Hayır olarak değerlendirilen ölçekte, diğer maddeler Likert tipi ölçekle değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan puanlar, 0 ile 151 arasında değişmekte ve ölçekten alınan puanlardaki artış, evlilik uyumundaki artışı ifade etmektedir. (Spanier, 1976). Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Fışiloğlu ve Demir (2000) tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlık katsayısı 0.92 olarak rapor edilmiş olup, bu çalışmada ise toplam puan için 0.93 olarak bulunmuştur.

Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonlar Ölçeği (RİOKÖ) Bireyin romantik ilişkisi ile ilgili obsesif-kompulsif belirtilerini saptamak için geliştirilen ölçek, 12 maddeden oluşmaktadır. 5’li Likert derecelendirme (0: Bana hiç uygun değil, 4: Bana çok uygun) ile öz bildirim dayalı değerlendirme yapan ölçeğin “partnerine duyulan sevgi”, “ilişkinin doğruluğu” ve “partner tarafından sevilme” olmak üzere 3 alt boyutu bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 0-48 aralığındadır. Ölçekten alınan puanlar arttıkça belirtilerin şiddeti artmaktadır (Doron ve ark., 2012a). Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Trak ve İnöz (2017) tarafından gerçekleştirilmiş ve iç tutarlık katsayısı 0.89 olarak raporlanmıştır. İlişki merkezli obsesif kompulsif belirtileri değerlendirmek için toplam puanı kullanılan ölçeğin bu çalışmadaki iç tutarlık katsayısı 0.93 olarak bulunmuştur.

Partnerine İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler Ölçeği (PİOKBÖ) Partnerine yönelik obsesif-kompulsif belirtilerin şiddetini değerlendirmek amacıyla geliştirilen ölçek, 24 sorudan oluşmakta ve 5’li Likert derecelendirme (0: Bana hiç uygun değil, 4: Bana çok uygun) ile yanıtlanmaktadır. Ölçeğin “ahlaklılık”, “sosyallik”, “duygusal istikrarlılık”, “yeterlilik”, “dış görünüş” ve “zekâ” olmak üzere 6 alt boyutu bulunmaktadır. Alt ölçekler de kendi içinde puanlanabilmektedir ve ölçeğin

toplamından alınabilecek en düşük puan 0 iken en yüksek puan 96’dır (Doron ve ark., 2012b). Puanlardaki artışın partner odaklı OK belirtilerinin düzeyinin artmasını ifade eden ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Trak ve İnöz (2017) tarafından RİOKÖ ile aynı çalışmada yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı 0.94 olarak raporlanmıştır. Partner odaklı OK belirtilerinin toplam puan kullanılarak değerlendirildiği bu çalışmada ise ölçeğin iç tutarlık katsayısı 0.96 olarak bulunmuştur.

İstatistiksel Analizler

Veri analizi öncesinde, ölçekten alınan puanların normallik değerleri incelenmiş ve puanların Skewness-Kurtosis katsayılarının normal dağılım kabul edilen +/- 2 aralığında (George ve Mallery, 2010) olduğu tespit edilmiştir. Verilerin betimleyici ve korelasyon analizleri IBM SPSS for Windows 25 Statistics Standart v.25 aracılığıyla hesaplanmıştır. Bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkenler üzerindeki aracı rolünün değerlendirilmesinde ise PROCESS macro v.3.1 (Hayes, 2013) eklentisi kullanılmıştır. Evlilik uyumunun, kaçınmacı bağlanma, ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilerini yordamada aracı rolünü sınamak için Basit Aracılık Analizi (PROCESS, Model 4) yürütülmüştür (Hayes, 2013).

İşlem

Kesitsel ve nicel araştırma yöntemi ile yürütülen bu çalışmanın etik onayı FMV Işık Üniversitesi’nden alınmıştır (Tarih: 19.12.2019, Karar sayısı: 15577). Sosyo-demografik Bilgi Formuna ek olarak, daha önceden Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış ve psikometrik açıdan kullanıma uygun olan dört ölçekten oluşan ölçek bataryası katılımcılara sunulmuştur. Ölçek bataryasında, bu formlardan önce, katılımcılara ilk olarak Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu sunulmuş olup, kartopu örneklem yöntemiyle ulaşılan katılımcılardan, katılmak isteyenler ankete devam etmiştir. Katılımcıların gizliliğini sağlayabilmek açısından her bir anket zarf içerisinde verilmiş ve doldurulduktan sonra yine kapalı zarf içerisinde teslim alınmıştır. Ölçeklerin doldurulma süresi ortalama olarak 20 dakika kadar sürmüştür.

BULGULAR

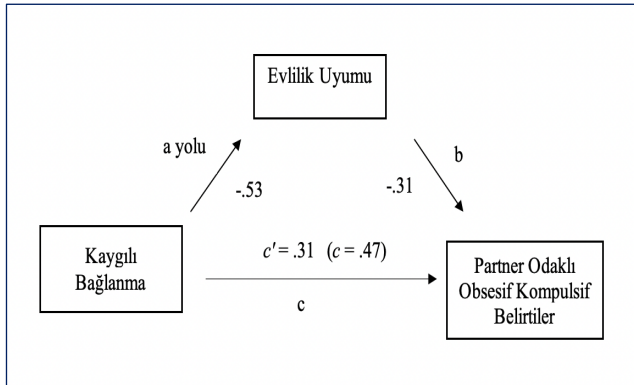
Yetişkin bağlanma stillerinin cinsiyet üzerinde farklılık göstermesi (Del Giudice, 2011) göz önüne alınarak hem kadın, hem erkek örneklem grubundan oluşan bu çalışmada cinsiyet kontrol değişkeni olarak alınmıştır. Ek olarak, yaş değişkeni ile çalışmada kullanılan ölçeklerin gösterdiği korelasyonel ilişki ve örneklemdeki geniş yaş aralığı göz önüne alınarak yaş değişkeni de kontrol değişkeni olarak eklenmiştir. Çalışmada kullanılan değişkenlerin birbirleri ile korelasyonları Tablo 2’de gösterilmiştir

Tablo 2. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel ve Korelasyon Analiz Sonuçları

N = 380	Ort.†	SS	1	2	3	4	5	6
1. Kaygılı Bağlanma	52.09	18.61	-	0.43***	-0.43***	0.41***	0.55***	-0.20***
2. Kaçınmacı Bağlanma	45.89	18.19		-	-0.64***	0.41***	0.47***	0.02
3. ÇUÖ	108.6	22.05			-	-0.43***	-0.48***	-0.03
4. PİOKBÖ	19.78	22.06				-	0.76***	-0.08
5. RİOKÖ	8.36	10.77					-	-0.18***
6. Yaş	40.75	10.57						-

Not 1. ÇUÖ: Çift Uyum Ölçeği, PİOKBÖ: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler Ölçeği, RİOKÖ: Romantik İlişki Odaklı Obsesyon ve Kompulsiyonlar Ölçeği. **Not 2.** *** $p < .001$. **Not 3.** † ölçek puanları ve cinsiyet ile yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları için Ekler (EK-1) kısmına bakınız.

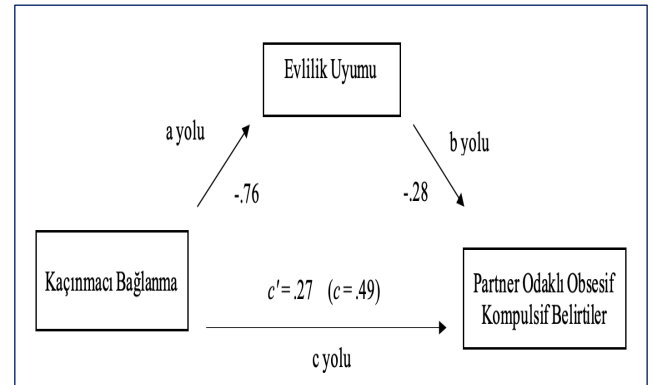
Kaygılı bağlanma ile partner odaklı OK belirtileri arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracı rolünü test eden ilk modelde, kaygılı bağlanmanın evlilik uyumunu (a yolu; $B = -.53$, $SH = .05$, $p < .001$, $GA [.42, .64]$) ve benzer şekilde, evlilik uyumunun da partner odaklı OK belirtileri (b yolu; $B = -.31$, $SH = .05$, $p < .001$, $GA [.21, .41]$) istatistiksel olarak anlamlı biçimde yordadığı bulunmuştur. Kaygılı bağlanmanın partner odaklı OK belirtileri üzerindeki direkt (c' yolu ($B = .31$, $SH = .06$, $p < .001$, $GA [.19, .43]$) ve toplam etkisi (c yolu; $B = .47$, $SH = .06$, $p < .001$, $GA [.36, .59]$) anlamlı olmuştur. Cinsiyet ve yaş kontrol edildikten sonra, kaygılı bağlanma ve partner odaklı OK belirtileri arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracı rolü olduğu anlaşılmıştır (a1b1 yolu; %95 $GA [.10, .23]$). Model varyansın %42'sini açıklamaktadır. Kaygılı bağlanma ile partner odaklı OK belirtiler arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracı rolüne ilişkin model Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Kaygılı Bağlanma ile Partner Odaklı Obsesif Kompulsif Belirtiler Arasında Evlilik Uyumunun Aracı Etki Rolü

İkinci modelde, kaçınmacı bağlanmanın (a yolu) evlilik uyumunu ($B = -.76$, $SH = .05$, $p < .001$, $GA [-.67, -.86]$) ve benzer şekilde, evlilik uyumunun (b yolu) da partner odaklı OK belirtilerini ($B = -.28$, $SH = .06$, $p < .001$, $GA [-.16, -.39]$) istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde yordadığı bulunmuştur. Cinsiyet ve yaş kontrol edildikten sonra, kaçınmacı bağlanmanın partner odaklı OK belirtiler üzerindeki direkt (c' yolu; $B = .27$, $SH = .07$, $p < .001$, $GA [.14, .41]$) ve toplam etkisi (c yolu; $B = .49$, $SH = .06$, $p < .001$, $GA [.38, .60]$) anlamlı olmuştur. Cinsiyet ve yaş kontrol edildik-

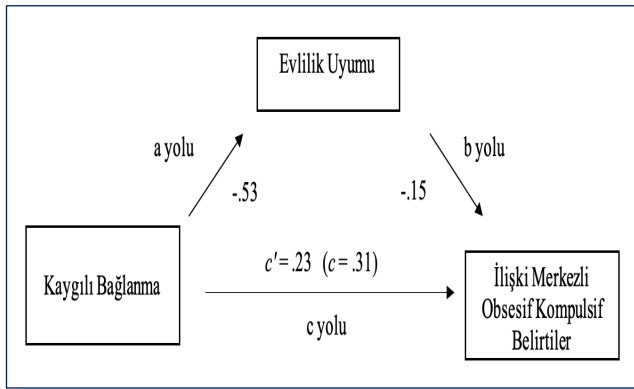
ten sonra, kaçınmacı bağlanma ve partner odaklı OK belirtileri arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracı rolü olduğu anlaşılmıştır (a1b1 yolu; %95 $GA [.11, .32]$). Model, ($F(3, 376) = 28.83$, $p < .001$) varyansın %43'ünü açıklamıştır. Kaçınmacı bağlanma ile partner odaklı OK belirtiler arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracı rolüne ilişkin model Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Kaçınmacı Bağlanma ile Partner Odaklı Obsesif Kompulsif Belirtiler Arasında Evlilik Uyumunun Aracı Etki Rolü

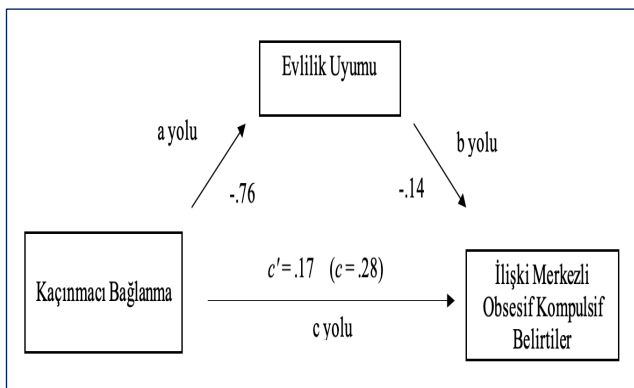
Üçüncü modelde kaygılı bağlanma ve ilişki merkezli obsesif kompulsif belirtilerde evlilik uyumunun aracı etkisi test edilmiş ve kaygılı bağlanmanın (a yolu) evlilik uyumunu ($B = -.53$, $SH = .05$, $p < .001$, $GA [-.42, -.64]$) ve benzer şekilde, evlilik uyumunun (b yolu) da ilişki merkezli OK belirtilerini ($B = -.15$, $SH = .02$, $p < .001$, $GA [-.10, -.19]$) istatistiksel olarak anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur. Cinsiyet ve yaş kontrol edildikten sonra, kaygılı bağlanmanın ilişki merkezli OK belirtileri üzerindeki direkt etki (c' yolu; $B = .23$, $SH = .03$, $p < .001$, $GA [.17, .28]$) ve toplam etkisi (c yolu; $B = .31$, $SH = .02$, $p < .001$, $GA [.36, .26]$) anlamlı olmuştur. Cinsiyet ve yaş kontrol edildikten sonra, kaygılı bağlanma ve ilişki merkezli OK belirtiler arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracılık rolü olduğu anlaşılmıştır (a1b1 yolu; %95 $GA [.05, .11]$) ve model ($F(3, 376) = 57.88$, $p < .001$), varyansın %56'sını açıklamıştır. Kaygılı bağlanma ile ilişki merkezli OK belirtiler arasında evlilik uyumunun aracı rolüne ilişkin model Şekil 3'te gösterilmiştir.

Kaçınmacı bağlanma ile ilişki merkezli OK belirtiler arasında evlilik uyumunun aracılık rolünü test eden son modelde, kaçınmacı bağlanmanın (a yolu) evlilik

Şekil 3. Kaygılı Bağlanma ile İlişki Merkezli Obsesif Kompulsif Belirtiler Arasında Evlilik Uyumunun Aracı Etki Rolü

uyumunu ($B = -.76$, $SH = .05$, $p < .001$, $GA [-.67, -.86]$) ve benzer şekilde, evlilik uyumunun (b yolu) da ilişki merkezli OK belirtileri ($B = -.14$, $SH = .03$, $p < .001$, $GA [-.09, -.19]$) istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde yordadığı bulunmuştur. Cinsiyet ve yaş kontrol edildikten sonra, kaçınma bağlanmanın ilişki merkezli OK belirtiler üzerindeki direk (c' yolu; $B = .17$, $SH = .03$, $p < .001$, $GA [.10, .23]$) ve toplam etkisi etkisi (c yolu; $B = .27$, $SH = .02$, $p < .001$, $GA [.22, .32]$) anlamlı olmuştur. Cinsiyet ve yaş kontrol edildikten sonra, kaygılı bağlanma ve ilişki merkezli OK belirtiler arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracı rolü olduğu anlaşılmıştır (a1b1 yolu; %95 $GA [.06, .16]$). Model anlamlı bulunarak ($F(3, 376) = 45.85$, $p < .001$), varyansın %52'sini açıklamıştır. Kaçınmacı bağlanma ile ilişki merkezli OK belirtiler arasında evlilik uyumunun aracı rolüne ilişkin model Şekil 4'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Kaçınmacı Bağlanma ile İlişki Merkezli Obsesif Kompulsif Belirtiler Arasında Evlilik Uyumunun Aracı Etki Rolü. Not 1. c yolu için verilen standardize edilmemiş değerler, modele aracı etki dahil edilmeden ve dahil edildikten sonrasını (parantez içi) göstermektedir. **Not: 2.** $p < .001$ düzeyinde anlamlı.

TARTIŞMA

Bu çalışmada yetişkin bağlanma stillerinin, ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler ile ilişkisinde evlilik uyumunun aracılık rolü araştırılmıştır. Cinsiyet ve yaş kontrol edildiğinde, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stilleri ile ilişki merkezli ve partner odaklı OK

belirtileri arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracılık rolü gösterdiği bulunmuştur. Kaygılı ve kaçınmacı bağlanma puanlarının arttığı, evlilik uyumunun ise azaldığı bir tabloda, romantik ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirti düzeyinin de artabileceği anlaşılmaktadır.

Alanyazında güvensiz bağlanma stillerinden kaygılı ve kaçınmacı örüntüler ile evlilik uyumunun yakından ilişkili olduğu bilinmektedir (Brassard ve ark., 2009; Scott ve Cordova, 2002; Senchak ve Leonard, 1992). Çalışma bulguları, güvensiz bağlanma stillerinden kaygılı ve kaçınmacı bağlanmanın her ikisinin de alanyazında yer alan sonuçlar ile benzer şekilde evlilik uyumu ile negatif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Bazı araştırmalar evlilik uyumu üzerinde kaçınmacı bağlanma türünün evlilik çatışmalarını artırması nedeniyle evlilikten alınan doyum, eşler arası bağlılığı ve desteği düşürerek evlilik uyumunu olumsuz etkilediğini belirtirken (Barry ve Lawrence, 2013; Li ve Chan, 2012), bu çalışmada her iki bağlanma stili de evlilik uyumu ile negatif yönde ilişki bulunmuştur. Ancak katsayı büyüklükleri göz önüne alındığında, sonuçlar, kaçınmacı bağlanma stiline, kaygılı bağlanmaya göre bu ilişkide daha güçlü bir rolü olabileceğine işaret etmektedir. Alanyazında yürütülen çalışma sonuçları ile benzer şekilde (Molero ve ark., 2011; Noffle ve Shaver, 2006; Özmen ve Atik, 2010), mevcut çalışma bulguları kaçınmacı bağlanma stiline ilişki niteliğini olumsuz şekilde etkilemesinde öne çıkan bir faktör olabileceğine dikkat çekmektedir.

Alanyazında, erken çocuklukta gelişen güvensiz bağlanma stillerinin, yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkilere taşınacağı gibi, bu dönemdeki bağlanma güvensizliğinin ilerideki psikopatolojilerin yordayıcısı olabileceğinden de söz edilmektedir (Fraley ve Shaver, 2000; Lyons-Ruth ve Jacobvitz, 2008). Doron ve arkadaşları (2012a, 2012b) tarafından yürütülen çalışmalar, güvensiz bağlanma stilleri olarak bilinen kaygılı ve kaçınmacı bağlanmanın ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Obsesyon ve kompulsiyonların gelişimi üzerinde erken dönem kaygılı ve kaçınmacı bağlanmanın etkili olabileceği bilinmektedir (Guidano ve Liotti, 1983; Koran, 2000; Myhr ve ark., 2004; Rasmussen ve Eisen, 1992). Bowlby (1982, 1988) bağlanma figürleriyle olan ilişkinin yaşam boyu diğer bağlanma figürleriyle kurulan ilişkilerin (örn., romantik partner ile kurulan ilişki) niteliği üzerinde etkili olabileceğini vurgularken, güncel yürütülen çalışmalar da bağlanma figürü ile kurulan örüntünün yetişkinlik dönemindeki duygu, düşünce ve davranış sistemi üzerinde rolü olduğuna ve yaşam boyunca da orta düzeyde kararlılık gösterdiğine dikkat çekmektedir (Fraley ve Shaver, 2000). Hazan ve Shaver (1994), bir bireyin en yaygın bağlanma figürünün yetişkinlikteki romantik ilişki veya evlilik partneri olduğunu ifade etmektedir. Bu düşünceden hareketle; önceleri bebek ile bakım veren arasında kurulmuş olan ilk bağlanma modeli sonraki

yıllarda yetişkin romantik bağlanma stillerine genişletilmiştir (Hazan ve Shaver, 1987). Güvensiz bağlanma örüntülerinin romantik ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler üzerinde de pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu bilinmektedir (örn., Doron ve ark., 2012, 2012a, 2012b; Trak ve İnöz, 2017; Yıldırım, 2017, 2018; Yılmaz, 2015). Dolayısıyla, bu çalışmada da kaygılı ve kaçınmacı bağlanmanın ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtileri ile pozitif yönde ilişkili olması kuramsal ve görgül arka plan ile uyumludur.

Karney ve Bradbury (1995), çiftlerin evlilikteki uyumsuzluğunun, psikiyatrik bozukluklar ve belirtilerin nihai bir sonucu olabileceği gibi, bunları öngören bir faktör de olabileceğini belirtmektedir. Bu çalışmada evlilik uyumunun ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtileri ile ilişkili bulunması evlilikteki uyumsuzluğun rolüne dikkat çekmektedir. Evlilik uyumunun negatif yönde ilişkili olduğu bilinen psikopatolojilerin başında majör depresif bozukluk ve depresif belirtiler gelmektedir (örn., Beach, 2001; Beach ve ark., 1990, 2003; Davila ve ark., 2003; Goldfarb ve ark., 2007; Karaköse, 2022; Whisman ve Uebelacker, 2009) ancak ilişki ve partner odaklı OK belirtilerine ilişkin herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Romantik ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler ile ilişki doyumu arasında negatif bir ilişki olduğunu belirten çalışmalar (Baş, 2019; Trak ve İnöz, 2017; Yılmaz, 2015), evlilik uyumu kavramının bu belirtiler ile ilişkili olabileceğine işaret etmişlerdir (Baş, 2019; Yılmaz, 2015). Bu çalışmada, güvensiz bağlanma stillerinin evlilik uyumunun aracılık etkisi ile ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilerini yordadığı ortaya konmuştur.

Bu çalışmanın bazı kısıtlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak, bu çalışmada romantik ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtileri, klinik olmayan bir örneklem üzerinde ölçülmüştür. Alanyazında ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtileri inceleyen diğer çalışmalarda bireyin psikiyatrik geçmişinin kontrol edilmediği görülmüştür (Baş, 2019; Cebeci, 2019; Yıldırım, 2017; Yılmaz, 2015). Bu nedenle psikiyatrik tanı geçmişi bir değişken olarak ele alınmamıştır. Bulguların genellenebilirliği açısından, gelecek çalışmaların ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilerden yakın klinik bir örneklem ile tekrarlanması veya bu iki örneklemin karşılaştırmalı bir model içerisinde araştırılması önerilmektedir. Ayrıca, bu çalışma tek eşten veri toplaması nedeniyle, katılımcıları evli bireylerden oluşmaktadır. Kişilerin kendileri ve partnerleri üzerinde ilgili değişkenlerin nasıl etkisi olduğunun değerlendirilmesi için çiftlerle ikili (dyadic) veri analiz yöntemi kullanılarak yürütülecek çalışmalar önerilmektedir. Çalışmanın bir diğer kısıtlılığı ise araştırma deseni ile ilgilidir. Bu çalışma kesitsel bir çalışma olduğundan, ölçümler tek bir zaman dilimi ile sınırlıdır ve nedensel çıkarımlar yerine bulgular ilişki olarak yorumlanmıştır. Güvensiz bağlanma stiline sahip bireylerdeki evlilik uyumsuzluğunun daha sonraki bir za-

man diliminde ortaya çıkaracağı ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtilerini ortaya koymak amacı ile gelecek çalışmaların boyamsal araştırma deseni ile yürütülmesi önerilmektedir. Son olarak, bu çalışma İstanbul ilinde yaşayan, sosyo-demografik ve evlilik özellikleri açısından Türkiye örnekleme genellenebilecek bir örneklemden oluşmaktadır. Özellikle bu belirtiler dâhilinde, evlilik ile ilgili farklı değişkenlerin (birden fazla evlilik, boşanmış bireyler vb.) ve farklı sosyo-demografik özellikler gösteren örneklem gruplarının göz önüne alınacağı yeni araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Tüm bu kısıtlılıklarına rağmen bu çalışma, alanyazına yeni kazandırılan ve ülkemizde kısıtlı sayıda araştırılmış olan ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler ile güvensiz bağlanma stilleri arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracılık rolünü değerlendiren ilk çalışma olma niteliğindedir. Bu açıdan çalışmanın, alanyazına bilimsel anlamda katkı sunduğu düşünülmektedir. Bu çalışma, bireyin eşine ve/veya evliliğine yönelik geliştirdiği OK belirtilerinin değerlendirilmesinde, yakın ilişkilerde güvensiz bir bağlanma örüntüsünün ve evlilik niteliğinin değerlendirilmesinin göz önüne alınması gerektiğine işaret etmektedir. Ayrıca, ilişki merkezli ve partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonlar nedeniyle, evlilik problemleri/çatışmaları ile çift terapisine başvuran bireylerde OK belirtiler üzerinde yapılacak bilişsel yeniden yapılandırma ve davranışsal müdahalelerin, evlilik ilişkisindeki değişim için de önem kazandırabileceği düşünülmektedir. Benzer şekilde, evlilik ilişkisine veya eşine yönelik gerçekçi olmayabilecek kaygıları nedeniyle psikoterapiye başvuran bireylerde, evlilik uyumuna yönelik müdahale yapılmasının, ilişki merkezli ve partner odaklı OK belirtiler için önleyici olacağı düşünülmektedir.

BEYANLAR

Etik İkelere Uygunluk Beyanı Bu çalışmanın etik kurul onayı FMV Işık Üniversitesi'nden alınmıştır (Tarih: 19.12.2019, No: 15577).

Çıkar Çatışması Beyanı Bu çalışma herhangi bir fon ile gerçekleştirilmemiştir ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

- Abak, E. (2019). *Ruminatif düşünme stili, beden algısı ve sosyal görünüş kaygısının romantik ilişki ve partner odaklı obsesif kompulsif semptomlarla ilişkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Banase, R. (2004). Adult attachment and marital satisfaction: Evidence for dyadic configuration effects. *Journal of Social and Personal Relationships*, 21, 273-282.
- Barry, R. A. ve Lawrence, E. (2013). "Don't stand so close to me": An attachment perspective of disengagement

- and avoidance in marriage. *Journal of Family Psychology*, 27, 484-494.
- Baş, E. P. (2019). *Association of relationship obsessive-compulsive symptoms with depression, anxiety and stress: Marriage and child related factors as moderators* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Beach, S. (2001). Marital therapy for co-occurring marital discord and depression. S. R. H. Beach (Ed.), *Marital and family processes in depression: A scientific foundation for clinical practice* içinde (s. 205-224). American Psychological Association.
- Beach, S., Katz, J., Kim, S. ve Brody, G. H. (2003). Prospective effects of marital satisfaction on depressive symptoms in established marriages: A dyadic model. *Journal of Social and Personal Relationships*, 20, 355-371.
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: Retrospect and prospect. *American Journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664.
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: Clinical applications of attachment theory*. Routledge.
- Brassard, A., Lussier, Y. ve Shaver, P. R. (2009). Attachment, perceived conflict, and couple satisfaction: Test of a mediational dyadic model. *Family Relations*, 58, 634-646.
- Canals, J., Hernández-Martínez, C., Cosi, S. ve Voltas, N. (2012). The epidemiology of obsessive-compulsive disorder in Spanish school children. *Journal of Anxiety Disorders*, 26(7), 746-752.
- Cebeci, B. (2019). *Evlilik doyumunun eş desteği ve ilişki içerikli obsesif-kompulsif semptomlar ile ilişkileri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Clark, D. A. (2004). *Cognitive-behavioral therapy for OCD*. Guilford Press.
- Collins, N. L. ve Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 644-663.
- Davila, J., Karney, B. R., Hall, T. W. ve Bradbury, T. N. (2003). Depressive symptoms and marital satisfaction: Within-subject associations and the moderating effects of gender and neuroticism. *Journal of Family Psychology*, 17(4), 557.
- Del Giudice, M. (2011). Sex differences in romantic attachment: A metaanalysis. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 37, 193-214.
- Doron, G., Derby, D., Szepeswol, O., Nahaloni, E., & Moulding, R. (2016). Relationship obsessive-compulsive disorder: interference, symptoms, and maladaptive beliefs. *Frontiers in Psychiatry*, 7, 58.
- Doron, G., Derby, D. S., Szepeswol, O., Nahaloni, E. ve Moulding, R. (2016). Relationship obsessive-compulsive disorder: Interference, symptoms, and maladaptive beliefs. *Frontiers in Psychiatry*, 7, 58.
- Doron, G., Derby, D. S., Szepeswol, O. ve Talmor, D. (2012a). Tainted love: Exploring relationship-centered obsessive compulsive symptoms in two non-clinical cohorts. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 1(1), 16-24.
- Doron, G., Derby, D. S., Szepeswol, O. ve Talmor, D. (2012b). Flaws and all: Exploring partner-focused obsessive-compulsive symptoms. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 1(4), 234-243.
- Doron, G., Derby, D. S. ve Szepeswol, O. (2014). Relationship Obsessive-Compulsive Disorder (ROCD): A conceptual framework. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 3, 169-180.
- Doron, G., Moulding, R., Kyrios, M., Nedeljkovic, M. ve Mikulincer, M. (2009). Adult attachment insecurities are related to obsessive compulsive phenomena. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 28(8), 1022-1049.
- Feeney, J. A. (1999). Adult attachment, emotional control, and marital satisfaction. *Personal Relationships*, 6, 169-185.
- Fıfıloğlu, H. ve Demir, A. (2000). Applicability of the Dyadic Adjustment Scale for measurement of marital quality with Turkish couples. *European Journal of Psychological Assessment*, 16(3), 214.
- Fraley, R. C. ve Shaver, P. R. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. *Review of General Psychology*, 4, 132-154.
- Fraley, R. C., Waller, N. G. ve Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 350.
- Gallo, L. C. ve Smith, T. W. (2001). Attachment style in marriage: Adjustment and responses to interaction. *Journal of Social and Personal Relationships*, 18, 263-290.
- George, D. ve Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows step by step. A simple study guide and reference* (10. Baskı). Pearson Education, Inc.
- Goldfarb, M. R., Trudel, G., Boyer, R. ve Préville, M. (2007). Marital relationship and psychological distress: Its correlates and treatments. *Sexual and Relationship Therapy*, 22(1), 109-126.
- Guidano, V. F. ve Liotti, G. (1983). *Cognitive processes and emotional disorders: A structural approach to psychotherapy*. Guilford Press.
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process: A regression-based approach* (2. baskı). The Guilford Press.
- Hazan, C. ve Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524.
- Hazan, C. ve Shaver, P. R. (1994). Attachment as an organizational framework for research on close relationships. *Psychological Inquiry*, 5(1), 1-22.
- Karaköse, S. (2022). Marital Satisfaction and Depression in Older Adults: A Literature Review. *Journal of Aging and Long-Term Care*, 5(1), 7-16.
- Karney, B. R. ve Bradbury, T. N. (1995). The longitudinal course of marital quality and stability: A review of theory, method, and research. *Psychological Bulletin*, 118(1), 3-34.
- Kasalova, P., Prasko, J., Ociskova, M., Holubova, M., Vaneek, J., Kantor, K. ve Barnard, L. (2020). Marriage under control: Obsessive compulsive disorder and partnership. *Neuroendocrinology Letters*, 41(3).
- Koran, L. M. (2000). Quality of life in obsessive-compulsive disorder. *Psychiatric Clinics of North America*, 23, 509-517.
- Li, T. ve Chan, D. K. (2012). How anxious and avoidant attachment affect romantic relationship quality differently: A meta-analytic review. *European Journal of So-*

- cial Psychology*, 42, 406-419.
- Lyons-Ruth, K. ve Jacobvitz, D. (2008). Attachment disorganization: Genetic factors, parenting contexts, and developmental transformation from infancy to adulthood. J. Cassidy ve P. R. Shaver (Ed.), *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications* (2. baskı) içinde (s. 666-697). The Guilford Press.
- McKay, D., Abramowitz, J. S., Calamari, J. E., Kyrios, M., Radomsky, A., Sookman, D., Taylor, S. ve Wilhelm, S. (2004). A critical evaluation of obsessive-compulsive disorder subtypes: Symptoms versus mechanisms. *Clinical Psychology Review*, 24(3), 283-313.
- Mikulincer, M. ve Shaver, P. R. (2007). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change*. Guilford.
- Mikulincer, M. ve Shaver, P. R. (2012). An attachment perspective on psychopathology. *World Psychiatry*, 11, 11-15.
- Molero, F., Shaver, P. R., Ferrer, E., Cuadrado, I. ve Alonso-Arbiol, I. (2011). Attachment insecurities and interpersonal processes in Spanish couples: A dyadic approach. *Personal Relationships*, 18, 617-629.
- Myhr, G., Sookman, D. ve Pinard, G. (2004). Attachment security and parental bonding in adults with obsessive-compulsive disorder: A comparison with depressed outpatients and healthy controls. *Acta psychiatrica Scandinavica*, 109, 447-56.
- Nofle, E. E. ve Shaver, P. R. (2006). Attachment dimensions and the big five personality traits: Associations and comparative ability to predict relationship quality. *Journal of Research in Personality*, 40, 179-208.
- Özmen, O. ve Atik, G. (2010). Attachment styles and marital adjustment of Turkish married individuals. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 367-371.
- Rasmussen, S. A. ve Eisen, J. (1992). The epidemiology and clinical features of obsessive compulsive disorder. *Psychiatric Clinics of North America*, 15, 743-758.
- Rasmussen, S. A. ve Tsuang M. T. (1986). Clinical characteristics and family history in DSM-III obsessive-compulsive disorder. *American Journal of Psychiatry*, 143, 317-322.
- Reutter, K. K. ve Bigatti, S. M. (2014). Religiosity and spirituality as resiliency resources: Moderation, mediation, or moderated mediation? *Journal for the Scientific Study of Religion*, 53(1), 56-72.
- Ruscio, A., Stein, D., Chiu, W. ve Kessler, R. (2010). The epidemiology of obsessive-compulsive disorder in the national comorbidity survey replication. *Mol Psychiatry*, 15, 53-63.
- Schmitt, D. P. (2003). Are men universally more dismissing than women? Gender differences in romantic attachment across 62 cultural regions. *Personal Relationships*, 10(3), 307-331.
- Scott, R. L. ve Cordova, J. V. (2002). The influence of adult attachment styles on the association between marital adjustment and depressive symptoms. *Journal of Family Psychology*, 16(2), 199-208.
- Selçuk, E., Günaydın, G., Sümer, N. ve Uysal, A. (2005). Yetişkin bağlanma boyutları için yeni bir ölçüm: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II'nin Türk örneğinde psikometrik açıdan değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 8(16), 1-11.
- Senchak, M. ve Leonard, K. E. (1992). Attachment styles and marital adjustment among newlywed couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 9(1), 51-64.
- Spanier, G. B. (1976). Measuring dyadic adjustment: A new scale for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38, 15-28.
- Sternberg, R. J., & Hojjat, M. (Eds.). (1997). *Satisfaction in close relationships*. Guilford Press.
- Taycan, S. E. ve Kuruoğlu, A. Ç. (2014). Evlilik uyumu ile bağlanma stilleri ve mizaç ve karakter özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 25(1), 9-18.
- Trak, E. ve İnöz, M. (2017). Yeni bir obsesif-kompulsif semptom içeriği: Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği ile Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği'nin Türkçe formlarının psikometrik özellikleri. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 20(3), 171-185.
- Trak, E. ve İnöz, M. (2019). Developmental and self-related vulnerability factors in relationship-centered obsessive compulsive disorder symptoms: A moderated mediation model. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 21, 121-128.
- Whisman, M. A. ve Uebelacker, L. A. (2009). Prospective association between marital discord and depressive symptoms in middle-aged and older adults. *Psychology and Aging*, 24, 184-189.
- Yarbro, J., Mahaffey, B., Abramowitz, J. ve Kashdan, T. B. (2013). Recollections of parent-child relationships, attachment insecurity, and obsessive-compulsive beliefs. *Personality and Individual Differences*, 54, 355-360.
- Yıldırım, B. (2017). *The influence of attachment styles, personality characteristics, social comparison, and reassurance seeking on ROCD symptoms* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, B. (2018). *Beliren yetişkinlikte romantik ilişki temalı ve eş odaklı obsesif kompulsif belirtilerin gelişimsel yordayıcıları: Özerklik, bağlanma ve mükemmeliyetçilik* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, M. (2015). *Psychometric properties of the Turkish Versions of the Relationship-Related Obsessive Compulsive Inventory and Partner-Focused Obsessive Compulsive Symptoms Inventory* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ekler

EK-1

Çalışmada Kullanılan Ölçek Puanlarına İlişkin Gruplar Arası Farklar

Araştırmaya katılan bireylerin, evlilik uyumu, güvensiz bağlanma stilleri (kaygı-kaçınma) ve romantik ilişki odaklı ve partner odaklı obsesif kompulsif belirtilerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, kaygılı bağlanma ($t(378)=1.482, p=0.139$) ve kaçınmacı bağlanma ($t(378)=1.362, p=0.174$) toplam puanları cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmazken; ÇUÖ toplam puanı kadınlar ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir ($t(378)=-2.320, p=0.021$) ve kadınların evlilik uyumu puanları ($Ort.=106.12, SS=22.17$), erkeklerin evlilik uyumu puanlarından ($Ort.=111.35, SS=21.63$) daha düşüktür. Ayrıca, RİOKÖ toplam puanı, cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermiştir ($t(378)=2.748, p=0.007$) ve kadınların romantik ilişki odaklı obsesif ve kompulsif belirtiler puanlarının ($Ort.=9.77, SS=11.68$) erkeklerden daha yüksek olduğu ($Ort.=6.79, SS=9.43$) bulunmuştur. Benzer şekilde, PİOKBÖ toplam puanı da cinsiyete göre anlamlı olarak farklılık göstermiş ($t(378)=2.790, p=0.006$) ve kadınların partner odaklı obsesif ve kompulsif belirtiler puanlarının ($Ort.=22.72, SS=23.51$) erkeklerden daha yüksek olduğu ($Ort.=16.50, SS=19.87$) bulunmuştur.

Tablo 3. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Cinsiyet Farkına İlişkin t-testi Sonuçları

Değişken	Kadın (n = 200)		Erkek (n = 180)		t	df	p
	Ort.	SS	Ort.	SS			
Kaygılı bağlanma	53.43	18.72	50.60	18.42	1.482	378	.139
Kaçınan bağlanma	47.08	19.04	44.55	17.14	1.355	378	.176
ÇUÖ	106.12	22.17	111.35	21.63	-2.320	378	.021
RİOKÖ	9.77	11.68	6.79	9.43	2.717	378	.007
RİOKBÖ	22.72	23.51	16.50	19.87	2.766	378	.006

| **Extended Abstract** |**The mediator role of marital satisfaction between the attachment styles and relationship-centered and partner-focused obsessive compulsive symptoms**Ebru Pelin Özel,¹ Selin Karaköse² **Keywords**

anxious attachment, avoidant attachment, marital satisfaction, relationship centered obsessive compulsive symptoms, partner focused obsessive compulsive symptoms

Abstract

Insecure attachment in close relationships in adulthood affects the quality of the relationship and is closely related to various psychopathologies. Relationship-centered and partner-oriented obsessions and compulsions are concepts that have been introduced to the literature in recent years and are considered an important part of obsessive-compulsive symptoms. Although previous studies investigated the associations between insecure attachment patterns and relationship obsessive-compulsive disorder in individuals in romantic relationships, the mediator role of marital satisfaction in this relationship has not been examined. The aim of this study was to investigate the mediational role of marital satisfaction between the relationship adult attachment styles and relationship-centered and partner-focused obsessive-compulsive symptoms. The sample of the study consisted of 380 married individuals (200 females, 180 males) between the ages of 22-70 ($M = 40.75$, $SD = 10.57$) living in Istanbul, Turkey. Participants completed the Sociodemographic Information Form, Experiences in Close Relationship Scale-Revised (ECR-R), Dyadic Adjustment Scale (DAS), Relationship Obsessive-Compulsive Inventory (ROCI) and, Partner-Related Obsessive-Compulsive Symptoms Inventory (PROCSI). Findings indicated that marital satisfaction demonstrated a mediational role between insecure attachment styles and relationship-centered and partner-focused obsessive-compulsive symptoms. These results implicate that clinicians might consider the role of the insecure attachment styles and marital satisfaction in the treatment of relationship obsessive-compulsive disorder.

Relationship-related obsessive-compulsive symptoms consist of intense, intrusive, and unwanted thoughts, images, impulses, and compensatory behaviors such as controlling, comparing and security-seeking. The content of the symptoms is related to the love that the individual feels towards their partner, how much they are loved by their partner, and the correctness of the romantic relationship (Doron et al., 2012a). Similarly, partner-related obsessive-compulsive symptoms are explained as the person's excessive preoccupation with the perceived flaws in their partner, and compensating for intense, and intrusive thoughts with compulsions such as control, comparison, neutralization, and security-seeking. The content of these symptoms is related to the morality, intelligence level, social skills, appearance, emotional stability, and competence of the partner (Doron et al., 2012b). There are very few studies on relationship and partner-related obsessive-compulsive symptoms that are currently researched in the literature (Abak, 2019; Doron et al., 2016; Trak & İnözü, 2017).

According to the attachment theory, later attachment styles are shaped by early childhood attachment experience. In addition, the type of attachment in early

childhood carries over into the individual's romantic relationships in adulthood (Fraley & Shaver, 2000). Insecure attachment types (anxious and avoidant) are associated with the development of various psychopathologies, such as relationship-related and partner-related obsessive-compulsive symptoms (Doron et al., 2012a, 2012b; Mikulincer & Shaver, 2012; Trak & İnözü, 2017).

The attachment patterns of adults in close relationships has been found to be associated with marital satisfaction (Banse, 2004; Fraley & Shaver, 2000). Marital satisfaction is key term which is strongly associated with the quality and functionality of marriages (Sternberg & Hoijat, 1997). Findings of the research focus on insecure attachment and marital satisfaction, demonstrating that insecure attachment has negatively associated with marital satisfaction (Molero et al., 2011; Nofle & Shaver, 2006). However, few studies examine the relationship between marital satisfaction and relationship, and partner-related obsessive-compulsive (OC) symptoms. Findings highlighted that both symptom types of OC have a negative association with marital satisfaction (Doron et al., 2012a, 2012b; Trak & İnözü, 2017). One of them found a mediator

To cite: Özel, E. P., & Karaköse, S. (2023). The mediator role of marital satisfaction between the attachment styles and relationship-centered and partner-focused obsessive compulsive symptoms. *Journal of Clinical Psychology Research*, 7(1), 11-25.

✉ **Selin Karaköse** · skarakose@fsu.edu | ¹Independent Scholar, Ankara, Turkey; ²Postdoctoral Researcher, Florida State University, College of Health & Human Sciences, Sandels Building (SAN) 120 Convocation Way, Tallahassee, FL 32306.

Received May 18, 2021, **Revised** Sep 10/ Oct 25/ Nov 2, 2021, **Accepted** Nov 3, 2021

Authors' Note: This study was produced from the master's thesis of the first author under the supervision of the second author.

role of marital satisfaction between the relationship between depression, anxiety, stress, and relationship, and partner-related OC symptoms (Baş, 2019). Concerning the predisposing role of insecure attachment for various psychopathologies (Mikulincer & Shaver, 2012), and its negative association with marital satisfaction (Barry & Lawrence, 2013; Li & Chan, 2012), it should be concluded that marital satisfaction would mediate the association between insecure attachment and relationship, and partner-related OC symptoms. Although previous studies investigated the associations between insecure attachment patterns and relationship obsessive-compulsive disorder in individuals in romantic relationships, the mediator role of marital satisfaction in this relationship has not been examined yet. The aim of this study was to investigate the mediator role of marital satisfaction between the relationship adult attachment styles and relationship-centered and partner-focused obsessive-compulsive symptoms.

METHODS

Participants

The sample of the study consisted of 380 married individuals (200 females, 180 males) between the ages of 22-70 ($M = 40.75$, $SD = 10.57$) living in Istanbul, Turkey. The inclusion criterion was being above 18 years old and being married.

Data Collection Tools

Socio-Demographic Information Form Participants were asked to state their age, sex, education level, employment status, and income level. Also, questions about their marriages such as marriage duration, how they met, the number of children were asked.

Experiences in Close Relationships-Revised (ECR-R) (YIYE-2) The scale was developed by Fraley et al. (2000) to measure adult attachment style with 36 items. High scores for each dimension (avoidance and anxiety) demonstrate an increased level of the related attachment type. The scale was adapted to Turkish by Selçuk et al. (2005) and was found to have good internal consistency (Cronbach alpha: 0.86 for anxiety, 0.90 for avoidance).

The Dyadic Adjustment Scale (DAS) The Dyadic Adjustment Scale (DAS) is developed by Spanier (1977) to assess the quality of marriage with 32 items. High scores for total score reflect high marital satisfaction. DAS was adapted to the Turkish sample by Fıfıloğlu & Demir (2000), and internal consistency was found as 0.92.

Partner Related Obsessive Compulsive Symptom Inventory (PROCSI) The Partner Related Obsessive Compulsive Symptom Inventory (PROCSI) was deve-

loped by Doron et al. (2012b) to measure obsessions (i.e., doubts and preoccupation) and compulsion (i.e., checking) relating to one's partner with 24 items. High scores reflect higher partner-related obsessive-compulsive symptoms. Trak and İnözü (2017) adapted the ROCI to Turkish culture and found 0.94 internal consistency.

Relationship Obsessive-Compulsive Inventory (ROCI) The Relationship Obsessive-Compulsive Inventory (ROCI) was developed by Doron et al. (2012a) to measure obsessions and compulsions centered on one's romantic relationship with 12 items. The total score demonstrates high obsessive-compulsive symptoms in the relationship (Doron et al., 2012a). Trak and İnözü (2017) adapted the ROCI to Turkish culture and found 0.89 internal consistency.

Procedure & Data Analysis

Before data collection of this cross-sectional and quantitative research, ethical approval was obtained from FMV Işık University. The snowball sampling method was used for data collection and the paper-pencil technique was used. Completing the survey was taken approximately 20-25 minutes.

Before data analysis, all scales were examined for accuracy of the data entry, missing values, and fit between their distributions, and no multivariate outliers were found. The mediator role of marital satisfaction in the relationship between the partner-related and relationship obsessive-compulsive symptoms and insecure attachments was tested via PROCESS macro, Model 4 (Simple Mediation Analyzing Model) with 5000 bootstrap re-samples and 95% bias-corrected confidence intervals (Hayes, 2013).

RESULTS

The summary of the first mediation analysis results revealed that the suggested model was significant ($F_{[3,376]} = 27.26$ $p < .001$), and predicted 42% of the variance. Anxiety attachment was significantly (a path; $B = -.53$, $SE = .05$, $p < .001$, CI [.42, .64]) associated with marital satisfaction. Similarly, marital satisfaction was significantly (b path; $B = -.31$, $SE = .05$, $p < .001$, CI [.21, .41]) associated with partner-related obsessive-compulsive symptoms. Both the direct effect between anxiety attachment and marital satisfaction (c' path; $B = .31$, $SE = .06$, $p < .001$, CI [.19, .43]), and total effect of them (c path; $B = .47$, $SE = .06$, $p < .001$, CI [.36, .59]) were significant. After gender and age were kept constant, bias-corrected bootstrap with a 95% confidence level indicated that anxiety attachment influenced partner-related obsessive-compulsive symptoms through marital satisfaction (a_1b_1 path; 95% CI [.10, .23]).

In the second mediator analysis, the summary of the results revealed that the suggested model was sig-

nificant ($F_{[3,376]} = 28.83, p < .001$), and predicted 43% of the variance. Anxious attachment (a path; $B = -.76, SE = .05, p < .001, CI [-.67, -.86]$) was found significantly associated with marital satisfaction. Similarly, marital satisfaction (b path; $B = -.28, SE = .06, p < .001, CI [-.16, -.39]$) was significantly associated with partner-related obsessive-compulsive symptoms. Both the direct effect (c' path; $B = .27, SE = .07, p < .001, CI [.14, .41]$), and total effect of them (c path; $B = .49, SE = .06, p < .001, CI [.38, .60]$) were significant. After gender and age were kept constant, bias-correlated bootstrap with a 95% confidence level demonstrated that anxious attachment influenced partner-related obsessive-compulsive symptoms through marital satisfaction (a₁b₁ path; 95% CI [.11, .32]).

In the third mediator analysis, the summary of the results revealed that the suggested model was significant ($F_{[3,376]} = 57.88, p < .001$), and predicted 56% of the variance. Anxiety attachment (a path; $B = -.53, SE = .05, p < .001, CI [-.42, -.64]$) was found significantly associated with marital satisfaction. Similarly, marital satisfaction (b path; $B = -.15, SE = .02, p < .001, CI [-.10, -.19]$) was significantly associated with relationship obsessive-compulsive symptoms. Both direct effect (c' path; $B = .23, SE = .03, p < .001, CI [.17, .28]$), and the total effect of them (c path; $B = .31, SE = .02, p < .001, CI [.36, .26]$) were significant. After gender and age were kept constant, bias-correlated bootstrap with a 95% confidence level demonstrated that anxiety attachment influenced relationship obsessive-compulsive symptoms through marital satisfaction (a₁b₁ path; 95% CI [.05, .11]).

In the fourth mediator analysis, the summary of the results revealed that the suggested model was significant ($F_{[3,376]} = 45.85, p < .001$) and predicted 52% of the variance. Anxious attachment (a path; $B = -.76, SE = .05, p < .001, CI [-.67, -.86]$) was found significantly associated with marital satisfaction. Similarly, marital satisfaction (b path; $B = -.14, SE = .03, p < .001, CI [-.09, -.19]$) was significantly associated with relationship obsessive-compulsive symptoms. Both direct effect (c' path; $B = .17, SE = .03, p < .001, CI [.10, .23]$), and the total effect of them (c path; $B = .27, SE = .02, p < .001, CI [.22, .32]$) were significant. After gender and age were kept constant, bias-correlated bootstrap with a 95% confidence level demonstrated that anxious attachment influenced relationship obsessive-compulsive symptoms through marital satisfaction (a₁b₁ path; 95% CI [.06, .16]).

DISCUSSION

This study examined the mediator role of marital satisfaction between the relationship adult attachment styles and relationship-centered, and partner-focused OC symptoms. Findings highlighted that increasing level of insecure attachment, and decreasing level of marital satisfaction might be risk factors for relation-

ship-centered, and partner-focused OC symptoms.

The findings demonstrated that both anxious and avoidant attachment are negatively associated with marital satisfaction. These results are in line with previous studies where they reported that insecure attachment patterns have a positive and significant relationship on relationship, and partner-related OC symptoms (Doron et al., 2012a; 2012b; Trak & İnözü, 2017; Yıldırım, 2017, 2018; Yılmaz, 2015). Inconsistent with the literature (Molero et al., 2011; Nofle & Shaver, 2006; Özmen & Atik, 2010), with regard to the coefficient sizes, results demonstrated that avoidant attachment might be stronger than anxious attachment in this relationship. Also, the results are relevant to the literature that there is a negative association between marital satisfaction and relationship, and partner-related OC symptoms (Baş, 2019; Trak and İnözü, 2017; Yılmaz, 2015). Beyond these direct associations of the variables, the findings of this study demonstrated that marital satisfaction mediated the relationship between the relationship insecure attachments, and relationship, and partner-related OC symptoms.

The present study has some limitations. Firstly, the self-report measurement could affect subjectivity. Also, the participants didn't consist of clinical sample and married couples. Comparison studies between the non-clinical and clinical groups and investigating interpersonal and intrapersonal association among couples should be suggested. Furthermore, this study is cross-sectional, and measurements are limited to a single time. It is recommended for future studies to focus on longitudinally.

Despite these limitations, the present study is one of the first studies that examined the mediator role of marital satisfaction between the relationship insecure attachment and partner-related, and relationship OC symptoms. Findings suggest that in addition to cognitive reappraisal and behavioral intervention on these symptoms, focusing on increasing marital satisfaction and overcoming insecure attachment could help to cope with these partner-related, and relationship OC symptoms.

DECLARATIONS

Compliance with Ethical Standards The ethics committee approval for this study was obtained from FMV Işık University (Date: 12.19.2019, No: 15577).

Conflicting of Interest This study was not funded by any grant and there is no conflict of interest between the authors.

REFERENCES

- Abak, E. (2019). *Ruminatif düşünme stili, beden algısı ve sosyal görünüş kaygısının romantik ilişki ve partner odaklı obsesif kompulsif semptomlarla ilişkisi* (Unpublished master's thesis). Yıldırım Beyazıt University, Ankara.

- Banse, R. (2004). Adult attachment and marital satisfaction: Evidence for dyadic configuration effects. *Journal of Social and Personal Relationships*, 21, 273-282.
- Barry, R. A., & Lawrence, E. (2013). "Don't stand so close to me": An attachment perspective of disengagement and avoidance in marriage. *Journal of Family Psychology*, 27, 484-494.
- Baş, E. P. (2019). *Association of relationship obsessive-compulsive symptoms with depression, anxiety and stress: Marriage and child related factors as moderators* (Unpublished master's thesis). Abant İzzet Baysal University, Bolu.
- Doron, G., Derby, D. S., Szepeswol, O., & Talmor, D. (2012a). Tainted love: Exploring relationship-centered obsessive compulsive symptoms in two non-clinical cohorts. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 1(1), 16-24.
- Doron, G., Derby, D. S., Szepeswol, O., & Talmor, D. (2012b). Flaws and all: Exploring partner-focused obsessive-compulsive symptoms. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 1(4), 234-243.
- Doron, G., Derby, D., Szepeswol, O., Nahaloni, E., & Moulding, R. (2016). Relationship obsessive-compulsive disorder: Interference, symptoms, and maladaptive beliefs. *Frontiers in Psychiatry*, 7, 58.
- Fıfıloğlu, H., & Demir, A. (2000). Applicability of the Dyadic Adjustment Scale for measurement of marital quality with Turkish couples. *European Journal of Psychological Assessment*, 16(3), 214-218.
- Fraley, R. C., & Shaver, P. R. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. *Review of General Psychology*, 4, 132-154.
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An Item Response Theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 350-365.
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process: A regression-based approach* (2nd ed.). The Guilford Press.
- Li, T., & Chan, D. K. (2012). How anxious and avoidant attachment affect romantic relationship quality differently: A meta-analytic review. *European Journal of Social Psychology*, 42, 406-419.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2012). An attachment perspective on psychopathology. *World Psychiatry*, 11, 11-15.
- Molero, F., Shaver, P. R., Ferrer, E., Cuadrado, I., & Alonso-Arbiol, I. (2011). Attachment insecurities and interpersonal processes in Spanish couples: A dyadic approach. *Personal Relationships*, 18, 617-629.
- Noftle, E. E., & Shaver, P. R. (2006). Attachment dimensions and the Big Five Personality Traits: Associations and comparative ability to predict relationship quality. *Journal of Research in Personality*, 40, 179-208.
- Özmen, O., & Atik, G. (2010). Attachment styles and marital adjustment of Turkish married individuals. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 367-371.
- Selçuk, E., Günaydın, G., Sümer, N., & Uysal, A. (2005). Yetişkin bağlanma boyutları için yeni bir ölçüm: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II'nin Türk örneğinde psikometrik açıdan değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 8(16), 1-11.
- Spanier, G. B. (1977). Measuring dyadic adjustment: A new scale for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38, 15-28.
- Sternberg, R. J., & Hojjat, M. (Eds.). (1997). *Satisfaction in close relationships*. Guilford Press.
- Trak, E., & İnözü, M. (2017). Yeni bir obsesif-kompulsif semptom içeriği: Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği ile Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği'nin Türkçe Formlarının psikometrik özellikleri. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 20(3), 171-185.
- Yıldırım, B. (2017). *The influence of attachment styles, personality characteristics, social comparison, and reassurance seeking on ROCD symptoms* (Unpublished master's thesis). Middle East Technical University, Ankara.
- Yıldırım, B. (2018). *Beliren yetişkinlikte romantik ilişki temalı ve eş odaklı obsesif kompulsif belirtilerin gelişimsel yordayıcıları: Özerklik, bağlanma ve mükemmeliyetçilik* (Unpublished master's thesis). Hacettepe University, Ankara.
- Yılmaz, M. (2015). *Psychometric properties of the Turkish versions of the Relationship-Related Obsessive Compulsive Inventory and Partner-Focused Obsessive Compulsive Symptoms Inventory* (Unpublished master's thesis). Doğuş University, İstanbul.